

GRUPA WĘCŁAWOWICZ

PROJEKTY EKSPERTYZY WYKONAWSTWO ARCHITEKTURA KONSERWACJA MALARSTWO RZEŻBA

INWESTOR	GMINA WROCŁAW PL. NOWY TARG 1-8, 50-141 WROCŁAW
OBIEKT	KAMIENICA PRZY UL. WIĘCKOWSKIEGO 20, 50-431 WROCŁAW DZ. NR 28/24, OB. POŁUDNIE
NAZWA PROJEKTU	BADANIA STRATYGRAFICZNE ELEWACJI ORAZ STOLARKI OKIENNEJ I DRZWIOWEJ KAMIENICY PRZY UL. WIĘCKOWSKIEGO 20, DZ. NR 28/24, OB. POŁUDNIE, WROCŁAW.

ZESPÓŁ OPRACOWUJĄCY GRUPA WĘCŁAWOWICZ Jacek Tomasz Węclawowicz 31-027 Kraków, ul. św. Tomasza 27/1 NIP 677-223-81-24, Regon 120953603	mgr inż. arch. JACEK WĘCŁAWOWICZ nr upr. MPOIA/027/2016 mgr inż. arch. Jacek Węclawowicz upr. MPOIA/027/2016 w spec. architektonicznej bez ograniczeń: do projektowania, kierowania robotami budowlanymi, kierowania wytwarzaniem elementów budowlanych oraz do sprawowania kontroli technicznej i utrzymania obiektów budowlanych na podstawie 18/Sp/2017 badacz architektury mgr szt. ELŻBIETA MALINA-WĄSOWSKA mgr Elżbieta Malina-Wąsowska Konservator dzieł sztuki Nr dyplomu 6447 mgr hist. szt. KINGA TARASEK Kinga Tarasek GRUPA WĘCŁAWOWICZ mgr hist. szt. Kinga Tarasek
--	---

BRANŻA	KONSERWACJA
FAZA	BADANIA KONSERWATORSKIE
TREŚĆ	OPIS, DOKUMENTACJA ARCHIWALNA, DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
DATA O PRACOWANIA	MAJ 2019

Spis treści

I WSTĘP.....	3
II DANE OGÓLNE.....	3
III HISTORIA OBIEKTU.....	3
IV DOKUMENTACJA ARCHIWALNA.....	5
V OPIS OBIEKTU.....	9
VI BADANIA STRATYGRAFICZNE.....	10

I WSTĘP

Celem opracowania jest przedstawienie wyników badań stratygraficznych elewacji frontowej oraz stolarki okiennej i drzwi wejściowych w kamienicy przy ul. Więckowskiego 20 we Wrocławiu. Badania wykonano w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki tych elementów.

II DANE OGÓLNE

Adres: ul. Więckowskiego 20, 50-431 Wrocław

Inwestor: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8

Forma ochrony konserwatorskiej: obiekt wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Wrocławia

III HISTORIA OBIEKTU

Kamienica jest częścią zabudowy ulicy Więckowskiego. Ulica została wytyczona w roku 1875 przez kupców - Kaima i Schlesingera. Ulica łączyła dwie należące do nich parcele - przy ul. Traugutta 42 i ul. Kościuszki 54-57 (Neue Tauentzienstr.). Początkowo była ich prywatną ulicą i dopiero rok później podpisali umowę z miastem, na mocy której miała być wybudowana w ciągu dwóch lat. Zgodnie z umową ulicę przekazano w administrowanie miastu dwa lata później - 13 maja 1878 roku. Przedłużenie ulicy do dzisiejszej ul. Brzeskiej nastąpiło około roku 1890. Ulica nosiła wówczas niemiecką nazwę - Königgrätzerstr. - nadaną dla upamiętnienia zwycięskiej bitwy z Austrią pod Königgrätz (dzisiaj Hradec Králové) 3 lipca 1866 roku. zwanej też bitwą pod Sadową. Zniszczenia drugiej wojny światowej nie ominęły i Königgrätzerstrasse. Najbardziej ucierpiał najstarszy odcinek między ul. Traugutta i ul. Kościuszki, po zachodniej stronie ulicy nr 7-13 oraz nr 17 róg Kościuszki, a po wschodniej stronie nr 12-14. Na szczęście nie zniszczono żadnej z kamienic między ul. Kościuszki i ul. Brzeską. Po wojnie ulica zyskała nową nazwę - Cieszyńska, jednak 28 marca 1948 r. zmienioną ją na ul. Stanisława Więckowskiego (1884-1942) działacza społecznego, współzałożyciela SD, który zginął w

Oświęcimiu. W latach 90. uzupełniono zabudowę pod nr 12-14, nr 17, zaś w miejsce nr 7-13 w większości zajmuje ogród przedszkola przy ul. Zgodnej¹.

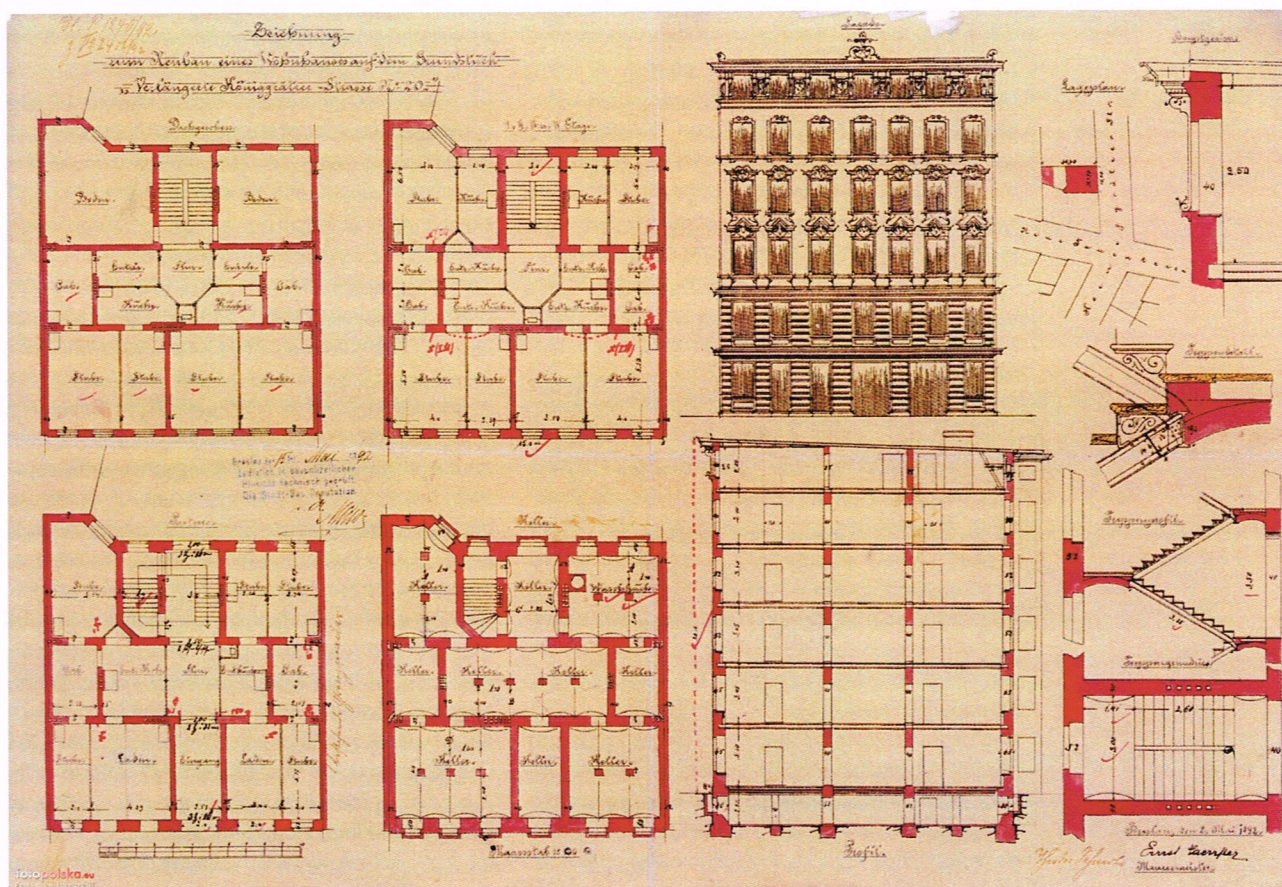
Kamienica pod numerem 20 powstała pod koniec wieku XIX. Zachował się projekt kamienicy (il. 1, 2), z roku 1892. Wiadomo, iż kamienicę wzniesiono do roku 1900, na co wskazuje plan Wrocławia z roku 1912 (il. 3), na którym oznaczono przybliżony czas powstania poszczególnych budynków Wrocławia.

Dzisiejszy wygląd elewacji, szczególnie w obrębie detalu architektonicznego, różni się od tego z projektu z roku 1892. Zachowana została natomiast ilość otworów okiennych oraz drzwiowych na poszczególnych kondygnacjach budynku – wyznaczają one sześć osi w strefie parteru, a w pozostałych po siedem osi.

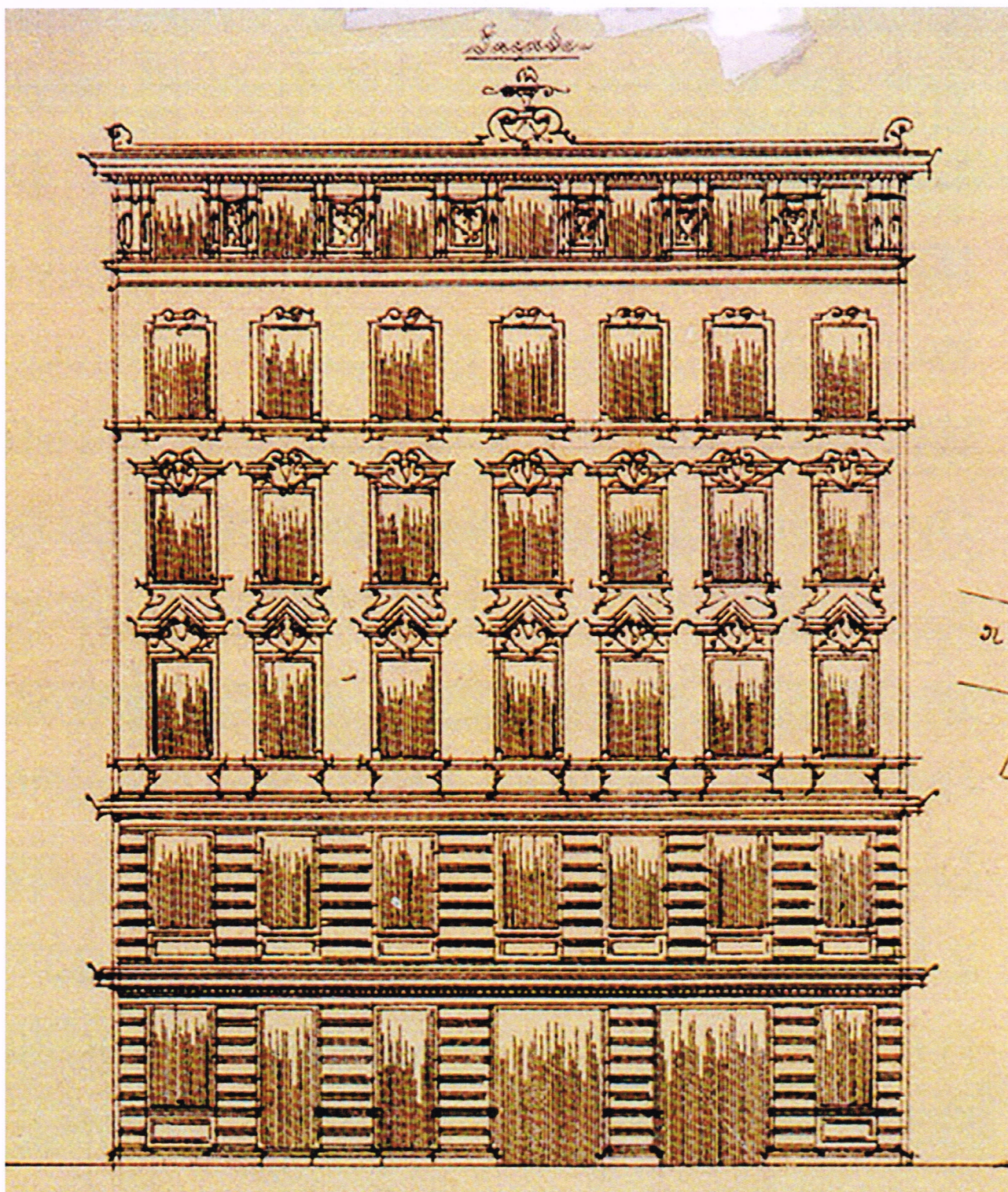
Kinga Tarasek
GRUPA WĘCŁAWOWICZ
mgr hist. szt. Kinga Tarasek

¹ Za: https://polska-org.pl/587555,Wroclaw,ul_Wieckowskiego,_Stanislawa.html

IV DOKUMENTACJA ARCHIWALNA

il. 1 Projekt kamienicy przy ul. Więckowskiego 20 (ówczesnej Königgrätzer). Projekt został zatwierdzony w maju 1892 roku.

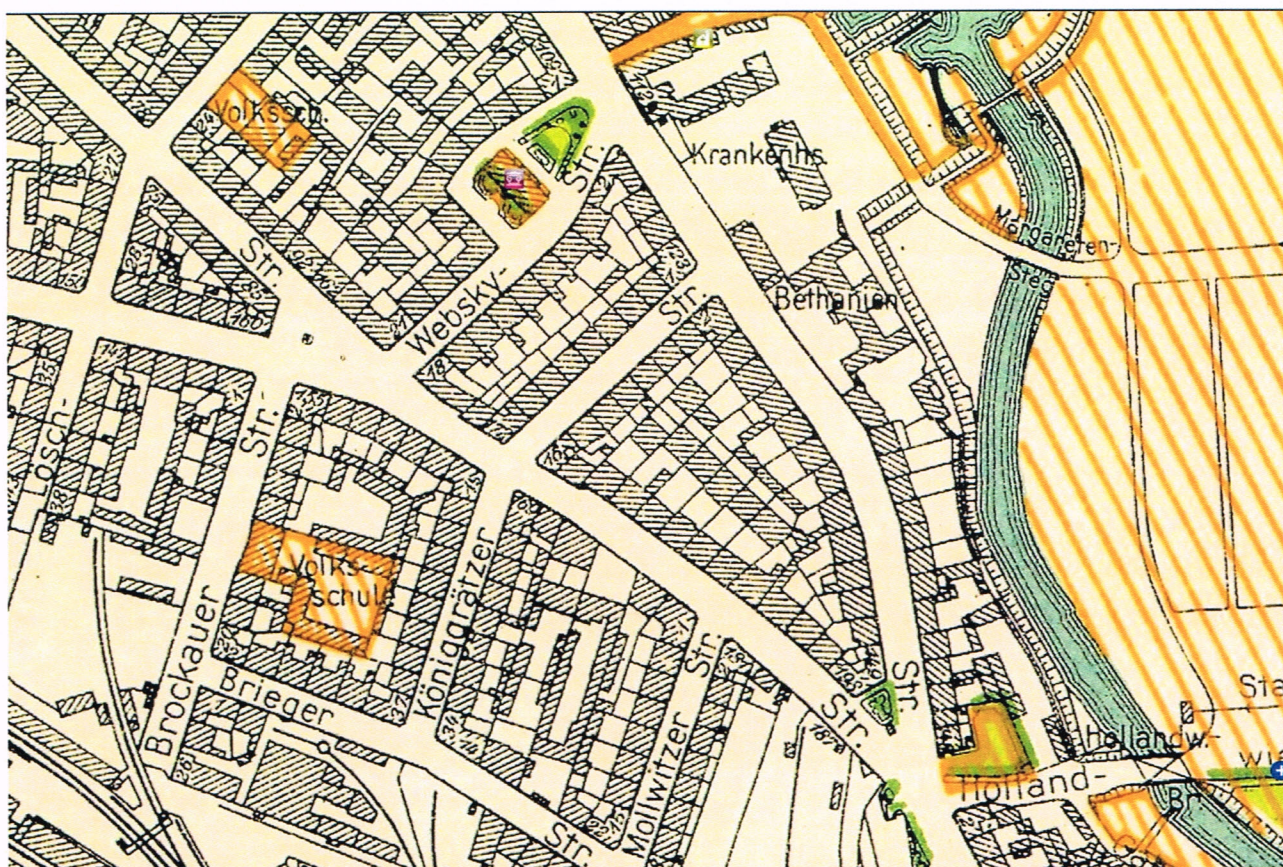

il. 2 Projekt kamienicy przy ul. Więckowskiego 20 (ówczesnej Königgrätzer). Widok elewacji frontowej.

il. 3 Fragment planu miasta Wrocławia z roku **1912** (Die bauliche Entwicklung Breslaus von 1811 bis 1912). Kolorami oznaczono przybliżony czas powstania zabudowy. Zabudowa przy ulicy Königgrätzer (dziś Więckowskiego) oznaczona została kolorem brązowym jako wzniesiona w latach 1871-1900.

Strzałką oznaczono kamienicę pod numerem 20.

il. 4 Fragment planu Wrocławia z roku 1934.

VI BADANIA STRATYGRAFICZNE

Celem prac było określenie rodzajów i stanu nawarstwień pokrywających elewację frontową oraz stolarkę okienną i drzwiową kamienicy przy ul. Więckowskiego 4 we Wrocławiu. Serię odkrywek wykonano w kwietniu 2019 roku.

Poniżej zamieszczono dokumentację fotograficzną oraz opis wykonanych odkrywek.

1. Odkrywki w obrębie stolarki drzwi wejściowych

Badania wykazały, iż na stolarce nie zachowały się historyczne warstwy. Zaleca się zachowanie istniejącej kolorystyki.

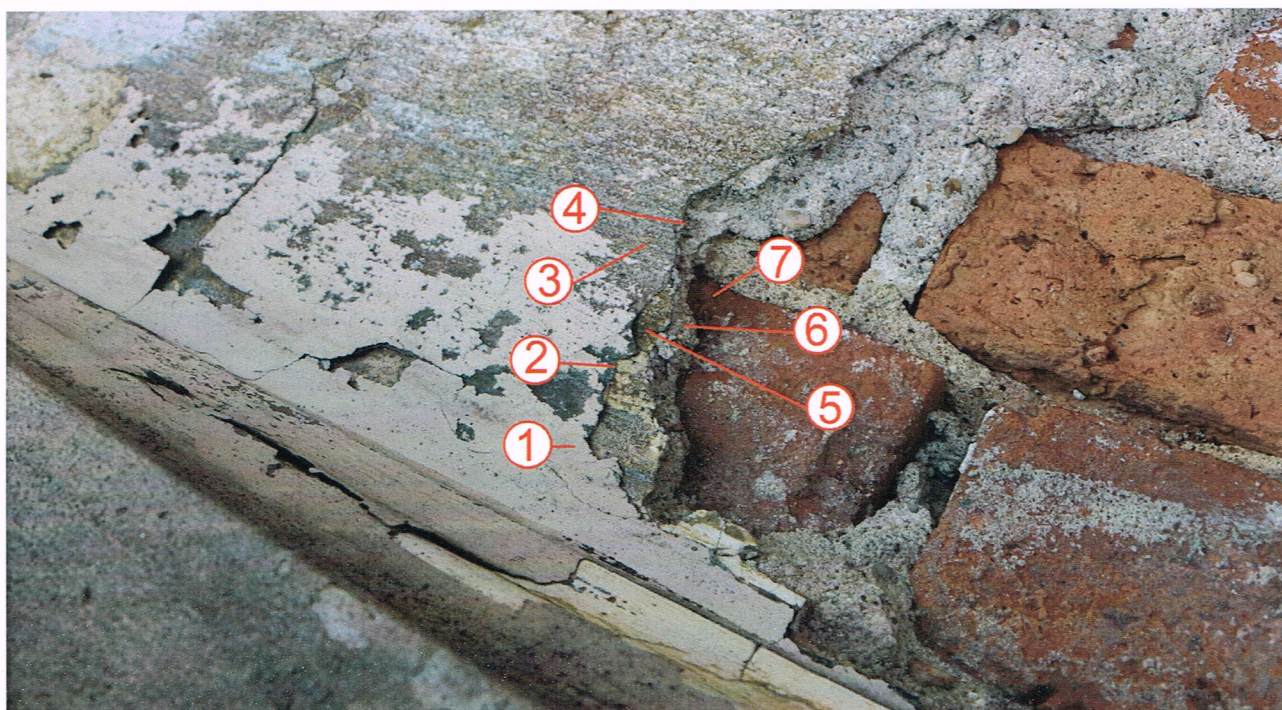
fot. 1: Aktualny wygląd stolarki drzwiowej.

2. Odkrywki w obrębie elewacji frontowej

Badania stratygraficzne w obrębie elewacji oparto na 16 odkrywkach, w tym także odkrywkach naturalnych. Badania ujawniły, iż elewację pokrywają niejednorodne przemalowania.

Pas parteru jest w znacznej części zdegradowany – ściany są zawilgocone, tynki częściowo wtórne. Stąd niemożliwym było określenie. Podobnie rzecz ma się z tynkami najwyższych kondygnacji – ocenia się, iż są to tynki wtórne, dość mocno zdestruowane. Zachowały się na nich nieliczne pozostałości wtórnej malatury w kolorze jasnobeżowym, a także czarnym. Tynki są w znacznej mierze odsłonięte, pokrywająca je warstwa farby złuszczyła się i odpadła.

Badania wykazały, iż elewacja pierwotnie pokryta była warstwą szarości i beżu, detal architektoniczny natomiast – ciemnej szarości i brązu. Najlepiej zachowana jest wtórna ciemna (czarna, ciemno-szara) warstwa pokrywająca zarówno powierzchnię elewacji, jak i detalu architektonicznego.

fot. 2: Odkrywka wykonana w pasie czwartego piętra.

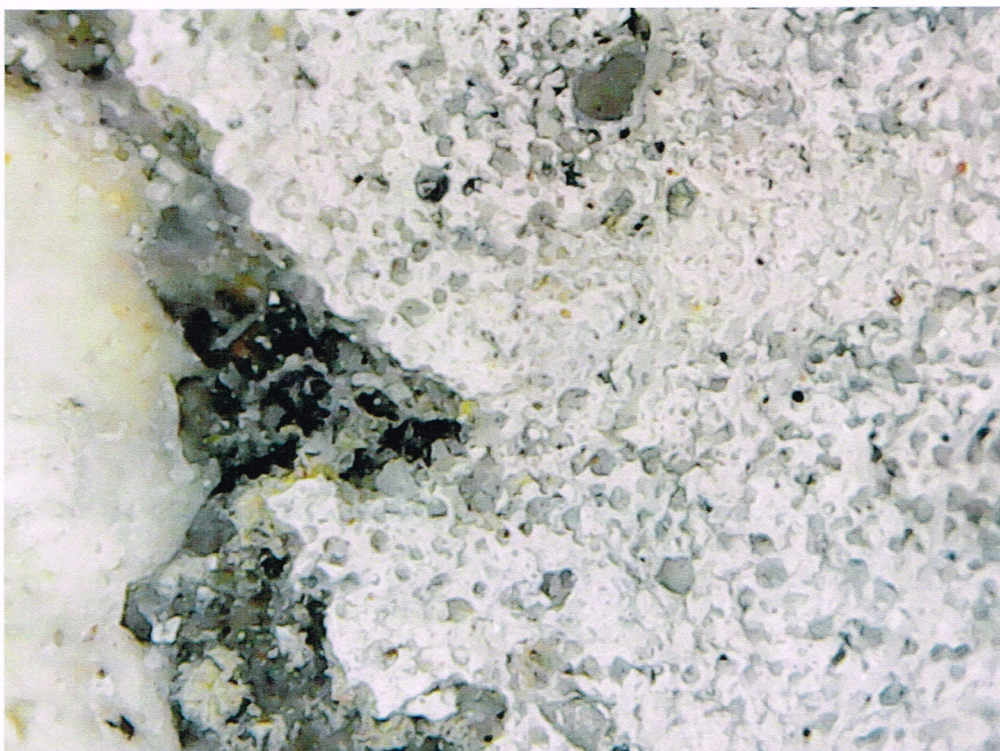
Warstwa technologiczna	Opis warstwy	Warstwa chronologiczna
1	Warstwa jasnobieżowej malatury	V
2	Warstwa ciemnoszarej/czarnej malatury	IV
3	Warstwa beżowej malatury	III
4	Warstwa zacierki	II
5	Warstwa szarej malatury/beżowej malatury	I
6	Warstwa tynku	I
7	Wątek ceglany muru	I

fot. 3: Zdjęcie mikroskopowe tynku w pasie czwartego piętra. Widoczne pozostałości szarej warstwy.

fot. 4: Zdjęcie mikroskopowe wtórnej, czarnej warstwy malatury.

fot. 5: Zdjęcie mikroskopowe tynku w pasie czwartego piętra.

fot. 6: Tynk w pasie piątego piętra.

fot. 7: Naturalne odkrywki w pasie parteru.

fot. 8: Pas piątego piętra.

fot. 9: Pas trzeciego piętra. Na odsłoniętym tynku widoczne są pozostałości szarej oraz beżowej malatury.

3. Stolarka okienna

W obrębie elewacji frontowej zachowały się jedynie dwa oryginalne okna – w trzeciej oraz czwartej osi drugiego piętra. Podczas badań ustalono, iż pierwotnie stolarki pokryte były malaturą w kolorze białym. Przeprowadzono badania mikroskopowe w obrębie stolarki, które potwierdziły, iż na badanym fragmencie nie ma pozostałości malatury o innej kolorystyce.

mgr Elżbieta Malina-Wąsowska
Konservator dziedz. sztuki
Nr dyplomu 8847

mgr inż. arch Jacek Węclawowicz
upr. MPOIA/027/2016 w spec. architektonicznej
bez ograniczeń: do projektowania, kierowania
robotami budowlanymi, nadzoru nad wytworzeniem
elementów budowlanych oraz do sprawowania
kontrol technicznych nad obiektami budowlanymi
miejscowo uprawniony 18/Sp/2017 badacz architektury

Wydany w Rzeczypospolitej Polskiej

Dyplom

ukończenia jednolitych
studiów magisterskich

(odpis)

Elżbieta Sylwia Malina

urodzona 3 marca 1989 roku w Krakowie

ukończyła stacjonarne studia jednolite magisterskie
w obszarze kształcenia sztuka o profilu ogólnoakademickim
na kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki
w specjalności konserwacja i restauracja malarstwa

i otrzymała w dniu 29 maja 2015 roku
tytuł zawodowy:

magister sztuki

Dziekan Wydziału Konserwacji
i Restauracji Dzieł Sztuki

Elżbieta Malina

(podpis posiadacza dyplomu)

Nr dyplomu 8847

Dr hab. M. Dziekan

(pieczęć unienna i podpis)

Stanisław Tabisz

Rektor

Kraków, dnia 19 czerwca 2015 roku